

કુઅરી ટીમી

ਪਾਤਰ

ਚੰਦੀ—ਇਕ ਕੁੜੀ ।
ਮਨਸੂ—ਉਹਦਾ ਪਿਉ ।
ਛੈਰੂ—ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੱਕਰੀਆਂ ਦਾ ਰਾਖਾ ।
ਨੌਜ਼ਾਨ—ਇਕ ਓਪਰਾ ਮੁੰਡਾ ।

ਬਾਂ

ਹਿਮਾਲੀਆ ਪਹਾੜ ਦੀਆਂ ਉਚੀਆਂ ਸਿਖਰਾਂ
ਵਿਚ ਘਰੀ ਹੋਈ ਇਕ ਵਾਦੀ ।

ਵੇਲਾ

ਸਿਆਲ ਦੀ ਇਕ ਤਰਕਾਲ ।

ਕੁਆਰੀ ਟੀਸੀ

ਇਕ ਝੁੱਗੀ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਬੇ-ਛਬੇ ਸਿਲਾਂ ਦੇ ਟੋਟਿਆਂ
ਦੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ।

ਸਟੇਜ ਦੀ ਪਿਛਾੜੀ ਇਕ ਤਾਕੀ ਹੈ ਜਿਵੀਆਂ ਟੁੱਟੀਆਂ
ਭੱਜੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਲੀ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਬਰਛਾਂ ਨਾਲ ਢਕਿਆ
ਰਸਤਾ ਦਿਸਦਾ ਹੈ । ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਬਿਨ ਤਖਤਿਓਂ
ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਹਨੇਰੀ ਕੋਠੜੀ ਵਿਚ ਖੁਲ੍ਹਦਾ ਹੈ । ਇਕ ਉਧੜੀ ਹੋਈ
ਮੰਜ਼ੀ ਖੂੰਜੇ ਵਿਚ ਪਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਕ ਮੂੜਾ,
ਇਕ ਦੇਗਾਰੀ ਤੇ ਕੈਇਲੇ ਪਏ ਹਨ । ਸੱਜੀ ਕੰਧ ਦੀ ਕਿੱਲੀ ਉਤੇ
ਇਕ ਤੰਬੀ ਟੰਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ।

ਝੁੱਗੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਸ਼ ਉਤੇ ਇਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ
ਅੰਗੀਠੀ ਮੱਘ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹਦੇ ਨੇੜੇ ਬੈਠੀ ਚੰਦੀ ਅੱਗ ਸੇਕ
ਰਹੀ ਹੈ ।

ਚੰਦੀ—ਹਾਲ ਤੀਕਰ ਨਹੀਂ ਆਏ, ਦੋਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਹੁਤਿਆ ।

भला जੇ ਮੈਂ ਸੋਂ ਜਾਵਾਂ ਤਾਂ ਚਾਹ ਕੌਣ ਪਲਾਉ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ? ਚਿਰਾਂ
 ਤੋਂ ਚਾਹ ਉਬਲੀ ਜਾਂਦੀ ਏ, ਉਬਲ ਉਬਲ ਕੇ.....(ਬਾਹਰ ਝਾਕਦੀ ਹੈ)
 ਖੋਰੇ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਲਗ ਪਿਆ ਏ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਓਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ
 ਆਏ (ਮੁੜ ਉਠਦੀ ਹੈ ਤੇ ਬੋੜਾ ਜਿੰਨਾ ਘੁਸ ਕੇ ਬਾਰੀ ਚੌਂ ਤੱਕਦੀ ਹੈ) ਕੁਝ
 ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦਾ, ਬਰਫ ਪੈਣ ਲਗ ਪਈ ਏ। ਸਫੈਦ
 ਧੂਆਂ ਉਠ ਰਿਹਾ ਏ। ਧੂ ਚੋਂ ਕੀ ਦਿਸ ਸਕਦਾ ਏ, ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ।
 (ਫੇਰ ਆ ਕੇ ਬਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਓਹਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਬਾਸੀ ਤੇ ਉਦਾਸ ਹਨ)
 ਇਉਂ ਨਿਤ ਆਬਣ ਦੀ ਉਡੀਕ, ਨਿਤ ਉਡੀਕ-ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਕਿ
 ਮੈਂ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਨਥੇੜ ਸੁਕੀ ਅਂ, ਵਕਤ ਮੁਕਣ ਵਿਚ ਨਹੀਂ
 ਆਉਂਦਾ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਂ ਕਦੇਂ ਆਉਣਗੇ ? ਦੇਗਦੀ ਮਾਂਜ
 ਚੁੱਕੀ, ਦਾਲ ਚੋਂ ਰੋੜ ਚੁਗ ਲਏ, ਹੁਣ ਹੋਰ ਕੀ ਰਹਿੰਦਾ ਏ, ਹੋਰ
 ਕੀ ?.....ਹਾਂ ਸਚ ਭੇਡ ਨੂੰ ਦੁਆਈ ਪਿਲਾਣੀ ਏ, ਇਸ ਪਛੋਂ ਕੋਈ
 ਕੰਮ ਨਹੀਂ !

[ਬੂਹੇ ਤੇ ਠੱਕ ਠੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸ਼ੈਤ ! (ਓਹਦਾ ਮੂੰਹ ਇਕ ਮਧਮ ਕਿਰਣ ਨਾਲ ਜਿਉ ਉਠਦਾ ਹੈ) ਖੋਰੇ.....

[ਉਠ ਕੇ ਬੂਹਾ ਲਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।

[ਇਕ ਨੈਜ਼ਾਨ ਥਕਿਆ ਕੁੰਗੜਿਆ ਅੰਦਰ ਵੜਦਾ ਹੈ।

ਨੈਜ਼ਾਨ-ਊਡ.....ਡ.....ਡ.....!

ਚੰਦੀ-ਤੂੰ.....?

ਨੈਜ਼ਾਨ-ਹਾਂ.....ਮੈਂ ਡਾਕ ਬੰਗਲੇ 'ਚ ਠਹਿਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਅਂ।

ਚੌਂਕੀਦਾਰ ਕਿੱਥੇ ਏ ?

ਚੰਦੀ-ਗਾਂ ਚੋਣ ਗਿਆ ਏ।

ਨੌਜ਼ਆਨ-ਹੂੰ.....(ਮੰਜੀ ਤੇ ਬਹਿੰਦਿਆਂ) ਕਿੰਨੀ ਠਾਰੀ ਏ ਬਾਹਰ ! ਮੈਨੂੰ ਰਾਹ
ਵਿਚ ਈ ਬਰਫ ਨੈ ਘੇਰ ਲਿਆ ।

ਚੰਦੀ-ਅੱਗ ਸੇਕ ਲੈ । ਲਿਆ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਕੋਟ ਸੁਕਣਾ ਪਾ ਦਿਆਂ ।
ਨੌਜ਼ਆਨ-ਨਹੀਂ.....ਨਹੀਂ ।

[ਉਹ ਕੋਟ ਲਾਹ ਕੇ ਏਧਰ ਓਧਰ ਕਿੱਲੀ ਲੱਭਦਾ
ਹੈ, ਤੇ ਫੇਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਕੇ ਮੰਜੀ ਦੀ ਉਧੜੀ ਦੈਣ ਤੇ ਰੱਖ
ਦੇਂਦਾ ਹੈ ।

ਚੰਦੀ-(ਮੂਹੜਾ ਘੜੀਸ ਕੇ) ਲੈ-ਏਥੇ ਬਹਿ ਜਾ । ਪੋਹ ਦੇ ਏਸ ਪਾਲੇ 'ਚ ਕਿੱਥੇ
ਆਇਆ ਏਂ ਤੂੰ ? ਏਧਰ ਤਾਂ ਏਡਾ ਪਹਾੜ ਏ, ਜਵੇਠੀ ਜੋਤ ਦੀ
ਟੀਸੀ ਬਰਫ ਨਾਲ ਕੱਜੀ ਪਈ ਹੋਵੇਗੀ । ਤੂੰ ਕਿੱਥੇ.....?

ਨੌਜਵਾਨ-ਮੈਂ ਏਸੇ ਟੀਸੀ ਨੂੰ ਲੰਘ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ । ਫਜ਼ਰੇ ਸੂਰਜ
ਨਿਕਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ । ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਜੀਥੀ ਤੇ ਸੋਝਾ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ
ਤਾਂ ਚਿੱਟੀ ਬਰਫ ਜਿਵੇਂ ਜੰਮਿਆਂ ਦੁਧ ਹੋਵੇ, ਚਫੇਰੀਂ ਛੈਲੀ ਹੋਈ
ਸੀ, ਦੁਆਲੇ ਨੀਲੀਆਂ ਧਾਰੀਆਂ ਸ਼ਨ । ਪਰ ਜਵੇਰੀ ਪਾਰ ਕਰਨ
ਮਗਾਰੇ.....ਊਫ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਹੰਭਿਆ ਹੋਇਆ ਹਾਂ । ਮੈਨੂੰ ਗਰਮ
ਪਾਣੀ ਪਿਆ ਦੇ ।

ਚੰਦੀ-ਬਾਪੂ ਲਈ ਕੇਤਲੀ ਵਿਚ ਚਾਹ ਉਬਾਲੀ ਏ, ਪਰ ਉਹਦੇ ਵਿਚ ਨਾ
ਖੜ੍ਹ ਏ ਨਾ ਦੁੱਧ । ਬਸ ਰਤਾ ਕੁ ਉਡੀਕ ਉਹ ਦੁੱਧ ਲਈ ਆਉਂਦਾ
ਈ ਹੋਵੇਗਾ ।

ਨੌਜ਼ਆਨ-ਨਹੀਂ ਮੇਰੇ ਰੱਖ ਸੁੱਨ ਹੋਈ ਜਾਂਦੇ ਨੈ ਤੇ ਗਲੇ ਵਿਚ ਠੰਢੇ ਕੰਡੇ
ਉਗ ਆਏ ਨੈ । ਮੈਨੂੰ ਇਹੋ ਚਾਹ ਦੇ ਦੇ ।

ਚੰਦੀ-ਏਹੋ ਕਾਲੀ ਗਾੜੀ ਚਾਹ ? ਹੱਛਾ ਤੂੰ ਹੱਥ ਪੈਰ ਨਿਘੇ ਕਰ ।

ਨੌਜ਼ਾਨ—(ਅੱਗ ਕਿਵਾਂ ਹੈ) ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਐ ਸਵੇਰ ਤੀਕ ਬਰਫ ਬੰਮ
ਜਾਵੇਗੀ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪਹਾੜਾਂ ਦੇ ਨਕਸੇ ਹਨ। ਜਵੇਰੀ
ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਪਿਛੋਂ ਹੁਣ ਮੈਂ ਲਾਰਜੀ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ
ਹਾਂ, ਫੇਰ.....

ਚੰਦੀ—(ਤਭਕ ਕੇ) ਲਾਰਜੀ ?

ਨੌਜ਼ਾਨ—ਹਾਂ.....ਕਿਉਂ ?

ਚੰਦੀ—ਪੋਹ ਦੀ ਰੁੱਤੇ ਲਾਰਜੀ ਤੇ ਬਰਫ ਦਾ ਦਿਓਤਾ ਲਥ ਆਉਂਦਾ ਏ, ਤੇ
ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਏ ਉਹ ਕੁਆਰੀ ਬਰਫ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪਾਂਧੀ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਥੱਲੇ
ਲਿਤੜਨ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦਾ।

ਨੌਜ਼ਾਨ—(ਹੱਸ ਕੇ) ਇਹ ਪਹਾੜੀਆਂ ਦਾ ਵਹਿਮ ਏ। ਮੈਂ ਏਸੇ ਵਹਿਮ ਨੂੰ
ਤੇਜ਼ਨ ਲਈ ਆਇਆ ਹਾਂ।

ਚੰਦੀ—ਪਹਾੜੀਆਂ ਦੇ ਦਿਉਤੇ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਪਾਉਣ ?

ਨੌਜ਼ਾਨ—ਹਾਂ, ਹਾਂ।

ਚੰਦੀ—ਕਿਉਂ ?

ਨੌਜ਼ਾਨ—ਏਸ ਲਈ ਕਿ ਦਿਉਤੇ ਝੂਠੇ ਹਨ।

ਚੰਦੀ—ਤੂੰ ਇਹ ਝੂਠ ਕਿਤਾਬਾਂ ਚੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੋਏਗਾ ?

ਨੌਜ਼ਾਨ—ਹਾਂ.....ਨਹੀਂ ਤਾਂ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਕੀ ਝੂਠੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ ?

ਚੰਦੀ—ਹੋਰ ਕੀ ? ਸਾਡਾ ਪਹਾੜੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਏ ਕਿਤਾਬਾਂ ਝੂਠ
ਮਾਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਨੌਜ਼ਾਨ—ਕੀ ਤੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨਦੀ ਏਂ ਕਿ ਲਾਰਜੀ ਦਿਉਤਾ ਪਹਾੜ ਦੀ ਟੀਸੀ
ਤੇ ਉਤਰ ਆਉਂਦਾ ਏ ?

ਚੰਦੀ—ਹਾਂ, ਉਹ ਠੰਡਾਂ ਵਿਚ ਉਚੇ ਪਰਬਤ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਆ ਜਾਂਦਾ ਏ, ਤੇ ਢੀ
ਮਹੀਨੇ ਲਾਰਜੀ ਦੀ ਟੀਸੀ ਤੇ ਏਸ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਰੱਖਿਆ

ਕਰਦਾ ਏ ।

ਨੌਜ਼ਾਨ-ਸੈਰ-ਇਸ ਵਹਿਮ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਕੀ? ਜਦ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਡਾਇਰੀ
ਵਿਚ ਇਹ ਵਹਿਮ ਲਿਖਾਂਗਾ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਤਜਰਬੇ ਕੇਡੇ ਦਿਲਚਸਪ
ਹੋਣਗੇ, ਕਿੰਨੇ ਚਰਜਾਂ ਭਰੇ। ਲਾਰਜੀ ਦੀ ਟੀਸੀ ਤੇ ਬਰਫ਼ ਦਾ
ਦਿਓਤਾ-ਹੂਹ !

ਚੰਦੀ-ਪਰ ਤੂੰ ਆਇਆ ਕਿੱਥੇਂ ਏਂ? ਕੱਲਾ ਏਂ?

ਨੌਜ਼ਾਨ-ਹਾਂ ।

ਚੰਦੀ-ਜਿਸ ਪਹਾੜ ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਤੂੰ ਏਡਾ ਕਾਹਲਾ ਦਿਸਦਾ ਏਂ, ਉਹ ਮੌਤ
ਦਾ ਪਹਾੜ ਏ, ਠੰਡਾ ਤੇ ਸਫੈਦ, ਜਿਵੇਂ ਮੌਤ !

ਨੌਜ਼ਾਨ-ਮੈਨੂੰ ਨਕਸੇ ਤੋਂ ਸਭ ਥਾਂ ਮਲੂਮ ਹਨ। ਬੱਸ ਇਕ ਆਦਮੀ ਮੈਨੂੰ
ਲਾਰਜੀ ਦੀ ਕੁਖ ਉਤੇ ਛੱਡ ਆਵੇਗਾ। ਬਾਕੀ ਅੱਗੇ ਮੇਰੇ ਨਕਸੇ
ਉਤੇ ਸਭ ਟੀਸੀਆਂ, ਸਭ ਕਿੰਗਰੇ ਵਹੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਏਥੇ ਹਨੈਰਾ
ਏ, ਤੂੰ ਰਤਾ ਦੀਵਾ ਚੁਕ ਲਿਆ।

ਚੰਦੀ-ਆਲੇ ਵਿਚਲਾ ਦੀਵਾ ਬਾਲ ਦੇਨੀ ਆਂ ।

[ਲਕੜ ਦੀ ਪੋਰੀ ਜਲਾ ਕੇ ਓਹਦੇ ਨੇੜੇ ਕਰਦੀ ਹੈ ।

ਲੈ ਫੜ ।

ਨੌਜ਼ਾਨ-ਕੀ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਲਾਰਜੀ ਜਾਣ ਤੇ ਗੁੱਸੇ ਏਂ?

ਚੰਦੀ-ਨਹੀਂ ਤਾਂ ।

ਨੌਜ਼ਾਨ-ਤਾਂ ਫੇਰ ਤੇਰੇ ਮੂੰਹ ਦੇ ਖਬੇ ਝੂੰਜੇ ਤੇ ਇਕ ਕਿਰਮਚੀ ਲੀਕ
ਕਿਉਂ ਉਭਰ ਆਈ ਏ?

ਚੰਦੀ-ਕਿੱਥੇ?

ਨੌਜ਼ਾਨ-ਇਹ, ਹੇਠਲੇ ਬੁਲ੍ਹੇ ਦੀ ਨੁਕਰੋਂ ਸਿਧੀ ਗਢਦਨ ਤੀਕ ਚਲੀ ਗਈ

ਏ, ਇਹ ਕਿਰਮਰੀ ਲੀਕ ।

ਚੰਦੀ—ਤੂੰ ਇਹ ਝੂਠ ਕਤਾਬਾਂ ਚੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਏ ਕੀ ?

ਨੌਜ਼ਾਨ—ਤੈਨੂੰ ਸੱਚ ਝੂਠ ਦੀ ਪਰਖ ਏ ਕਿਤੇ ?

ਚੰਦੀ—ਹਾਂ ।

ਨੌਜ਼ਾਨ—ਕੀ ਭਲਾ ?

ਚੰਦੀ ਇਹੋ, ਜੋ ਕੁਝ ਤੂੰ ਆਖਿਆ ਏ, ਝੂਠ ਏ !

ਨੌਜ਼ਾਨ—ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਤੂੰ ਇਹਦਾ ਸੱਚ ਵੇਖ ਨਹੀਂ ਸੱਕਦੀ ?

ਚੰਦੀ—ਹਾਂ, ਏਸੇ ਲਈ । ਜਿਸ ਸੱਚ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸੱਕਦੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਤਾਂ
ਝੂਠ ਆਖਦੇ ਹਾਂ ।

ਨੌਜ਼ਾਨ—(ਨੀਂਝ ਗੱਡ ਕੇ) ਤੇਰੀਆਂ ਗੱਲੁਂ ਤੇ ਕਈ ਨੀਲੇ ਘੇਰੇ, ਨਿੱਕੀਆਂ
ਨਿੱਕੀਆਂ ਗੱਲਾਈਆਂ ਵਿਚ ਗੁਆਚ ਟਹੇ ਨੈ ।

ਚੰਦੀ—ਤੂੰ ਇਉਂ ਕੰਬਦਾ ਕਿਉਂ ਪਿਐਂ ?

ਨੌਜ਼ਾਨ—ਕੰਬਣੀ ਮੇਰੀਆਂ ਨਸਾਂ ਵਿਚ ਥਰਕਦੀ ਏ, ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਚਾਹ ਦੇ ਨਾ
ਚੰਦੀ—ਹਾਂ.....ਸੱਚ ।

[ਚੰਦੀ ਅੰਦਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜੀ ਕੌਠੜੀ ਵਿਚੋਂ
ਚਾਹ ਦੀ ਪਤੀਲੀ ਤੇ ਦੋ ਨੂੰਠੇ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ । ਉਹ ਹੱਥ
ਸੇਕਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਜੇਥ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਇਕ ਸਿਗਾਰਟ
ਲਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ । ਸੂਟਾ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ ਤੇ ਏਧਰ ਉਧਰ
ਤੱਕਦਾ ਹੈ ।

ਚੰਦੀ—(ਚਾਹ ਉਲਟਾਉਂਦੀ ਹੈ) ਅੰਦਰ ਅੰਗੀਠੀ ਤੇ ਉਬਲਦੀ ਸੀ । ਹਾਏ
ਏਹਦਾ ਫੰਗ ਤਾਂ ਕਾਲਾ ਸ਼ਾਹ ਹੋ ਗਿਆ ਏ ?

ਨੌਜ਼ਾਨ—ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਨੀਲੀ ਭਾਫ ਉਠਦੀ ਏ, ਨੀਲੇ ਦਾਇਰਿਆਂ ਵਿਚ,

ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਨੀਲੇ ਗੋਲ ਘੇਰਿਆਂ ਵਿਚ । (ਘੁਟ ਭਰ ਕੇ) ਕਿੰਨੀ
ਗਰਮ ! ਹਲਕ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਮੇਰੇ ਗਿੱਟਿਆਂ ਤੀਕ ਲੱਥ ਆਈ ਏ ।
ਚੰਦੀ-ਕਿੱਥੇ ਆਇਆ ਏ ?

ਨੌਜ਼ਾਨ-ਮੇਡਾ ਖਿਆਲ ਏ ਚਾਹ ਪੀ ਕੇ ਮੇਰੀਆਂ ਨਸਾਂ ਵਿਚ ਨੀਲੇ
ਖਿਆਲ ਉਭਰ ਆਉਣਗੇ, ਫੇਰ ਇਹ ਘਾਟੀਆਂ, ਇਹ ਪਹਾੜ-
ਪਾਰ ਕਰ ਲਵਾਂਗਾ ।

ਚੰਦੀ-ਇਹ ਸੁਫੈਦ ਪਹਾੜ ਜਿਹਦਾ ਸਿੱਧਾ ਤੇ ਨਰਮ ਏ, ਆਪਣੇ ਹੇਠਾਂ
ਬੜੀਆਂ ਚਟਾਨਾਂ ਲੁਕਾਈ ਖਲੋਤਾ ਏ । ਤੈਨੂੰ ਵੀ ਨਿਘਾਰ
ਲਏਗਾ ਇਹ ।

ਨੌਜ਼ਾਨ-ਉੱਹ, ਮੈਂ ਇਕ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਚੰਗਿਆੜੀ ਬਣ ਕੇ ਬਰੜ ਨੂੰ
ਪੰਘਰਾ ਦਿਆਂਗਾ ਤੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਆਵਾਂਗਾ ।

ਚੰਦੀ-ਬਹੁਤ ਦੂਰੋਂ ਆਇਆ ਏਂ ਤੂੰ ?

ਨੌਜ਼ਾਨ-ਹਾਂ ਦਿੱਲੀਓਂ ।

ਚੰਦੀ-ਉਹੀ ਦਿੱਲੀ ਜਿਹਦਾ ਹਾਲ ਬਿਪੂ ਬਹਾਰ ਦੀ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ
ਕਰਦਾ ਏ ਜਦ ਇਹ ਵਾਦੀ ਮੱਧ-ਮੱਖੀਆਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਰੂੰਜ
ਉਠਦੀ ਏ ?

ਨੌਜ਼ਾਨ-ਹਾਂ ।

ਚੰਦੀ-ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਨੈ, ਸਿੱਧੀਆਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਤੇ ਬਹੁਤ
ਸਾਰੇ ਲੋਕ ?

ਨੌਜ਼ਾਨ-ਹਾਂ, ਅੱਠ ਲੱਖ ਤੇ ਉਥੇ ਦਿਨ ਰਾਤ ਮੌਟਰਾਂ ਤੇ ਟਾਂਗੇ ਤੇ ਘੋੜੇ
ਨੱਸਦੇ ਨੈ ।

ਚੰਦੀ-ਰਾਤ ਨੂੰ ਵੀ ?

ਨੌਜ਼ਾਨ-ਹਾਂ । ਤੂੰ ਉਥੇ ਜਾਵੇਂਗੀ ?

ਚੰਦੀ-ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਏ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਵਾਂ ਜਿੱਥੇ
ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ ਜੀਹਦਾ ਦੂਰੋਂ ਦੂਰੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪਾਂਧੀ ਚਰਚਾ
ਕਰਦੇ ਨੇ । ਜਿੱਥੇ ਉਚੀਆਂ ਟੀਸੀਆਂ ਵਾਲੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਕਲਸ ਹਨ,
ਉੱਤੇ ਬੁਰਜਾਂ ਵਾਲੇ ਮੰਦਰ, ਤੇ ਗੋਲ ਗੋਲ ਬਮਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ
ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਲੀਕਾਂ ਹਨ ?

ਨੌਜ਼ਾਨ-ਹਾਂ, ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ ਉਥੇ ।

ਚੰਦੀ-ਉਥੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਰਫ ਦੀ ਸੁਫੈਦੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ?

ਨੌਜ਼ਾਨ-ਨਹੀਂ, ਪਰ ਉਥੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਦੀਵੇ ਬਲਦੇ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ
ਸੁਰਮਈ ਸੜਕਾਂ ਲਿਸ਼ਕ ਉਠਦੀਆਂ ਹਨ ।

ਚੰਦੀ-ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਚੁਪਿਆ ਜਾਣਗੀਆਂ ।

ਨੌਜ਼ਾਨ-ਨਹੀਂ, ਉਸ ਚਾਣਨੈ ਦੀ ਚਿਲਕੋਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ ।

ਚੰਦੀ-ਕੀ ਉਥੇ ਬਰਫ ਦੀਆਂ ਨੀਲੀਆਂ ਡਾਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਲੋ
ਪਲਮਰੀ ਏ ?

ਨੌਜ਼ਾਨ-ਉਥੇ ਹਰ ਢੰਗ ਦੀ ਲੋ ਏ । ਲੰਮੇ ਸਿੱਧੇ ਬਜ਼ਾਰ ਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ
ਉਚੇ ਸੁਫੈਦ ਘਰ ਜਿਵੇਂ ਬਰਫ ਦੇ ਤੇਤੇ ਹੋਣ ।

ਚੰਦੀ-ਪਰ ਬਾਪੂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ, ਤੇ ਬਰਫ ਦਾ ਦਿਓਤਾ
ਨਰਾਜ਼ ਹੋ ਜਾਏਗਾ ।

ਚੰਦੀ--(ਕੁਝ ਸੋਚਦੇ ਹੋਏ) ਬਹੁਤ ਸਾਲੇ ਪਾਂਧੀ ਲਾਰਜ਼ੀ ਦੀ ਟੀਸੀ ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ
ਲਈ ਆਏ ਪਰ-

ਨੌਜ਼ਾਨ--ਪਰ ਮੈਂ ਜਾਵਾਂਗਾ ।

ਚੰਦੀ--(ਇਕ ਦਮ ਉਠ ਕੇ) ਆਹ, ਮੈਂ ਵੀ ਕਿੰਨੀ ਅਲਗਾਰਜ ਆਂ ! ਭੇਡ
ਲਈ ਬੁਟੀਆਂ ਪੀਹਣੀਆਂ ਭੁਲ ਗਈ । ਬਾਪੂ ਦੀ ਇਹ ਭੇਡ ਖੰਘ
ਖੰਘ ਕੇ ਦਮ ਤੋੜ ਦਏਗੀ, ਤੇ ਮੈਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਰੁਬੀ ਰਹੀ ।

ਹਾਏ ਮੈਂ ਕਿਨੀ ਅਲਗਾਰਜ਼ ਹਾਂ, ਕਿਨੀ ਬੇਪਰਵਾਹ ! ਉਹ ਲੋਹਾ
ਲਾਖਾ ਹੋ ਜਾਏਗਾ ।

ਨੌਜ਼ਾਨ--ਬੜ੍ਹਾ ਚਿਰ ਹੋਰ ਬਹਿ ਜਾ, ਬੱਸ ਦੋ ਘੜੀ : ਮੈਨੂੰ ਦੱਸ ਤੇਰਾ
ਨਾਉਂ ਕੀ ਏ ?

ਚੰਦੀ-ਚੰਦੀ ।

ਨੌਜ਼ਾਨ--ਚੰਦੀ !

ਚੰਦੀ--ਹਾਂ ।

[ਇਕ ਮਿੰਟ ਦੋਵੇਂ ਚੁਪ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ । ਚੰਦੀ ਤੀਲੇ
ਨਾਲ ਅੱਗ ਫੋਲਦੀ ਏ ।

ਚੰਦੀ--ਕੋਲੇ ਬੁਝ ਚਲੇ ਨੇ ।

ਨੌਜ਼ਾਨ--ਹਾਂ ।

ਚੰਦੀ--ਸੁਆਹ ਉਭਰ ਆਈ ਏ ।

ਨੌਜ਼ਾਨ--ਰਹਿਣ ਦੇ ।

ਚੰਦੀ--ਕਿਉਂ ?

ਨੌਜ਼ਾਨ--ਇਹ ਫਿੱਕਾ ਚਾਨਣਾ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਏ, ਕਮਰੇ ਦੀ ਇਹ ਹਨੈਰੀ
ਚੁਪ ਚਾਂ ਜਿਸ ਉਤੇ ਅੱਗ ਦੀ ਬੁਝਦੀ ਲੋ ਬੁੜਬੁੜਾਉਂਦੀ ਐ.....।

ਚੰਦੀ--ਤੇਰੇ ਹਥ ਬਹੁਤ ਠੰਡੇ ਨੇ ।

ਨੌਜ਼ਾਨ--ਮੇਰੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਪੋਟਿਆਂ ਤੇ ਠੰਢਾ ਧੂਆਂ ਉਤਰ ਆਇਆ
ਏ । ਵੇਖ, ਅੰਗੀਠੀ ਦੀ ਅੱਗ ਬੁਝ ਚਲੀ ਏ । ਪਰ ਤੇਰਾ ਮੂੰਹ
ਜੋ.....ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਅਧੀ ਰਾਤ ਦੀ ਬਰਫ ਨਾਲ ਢਕੀ ਹੋਈ ਟੀਸੀ
ਵਾਂਗ-ਨਹੀਂ, ਖਬਰੇ ਮੈਂ ਗਲਤ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੋਵਾਂ ! ਇਸ ਮਧਮ
ਸੂਹੇ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ; ਤੇਰੇ ਬੁਲ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਤਣੀ ਹੋਈ

ਲੀਕ ਹੋਰ ਵੀ ਉਪਾੜ ਆਈ ਏ, ਪਰਾਡੰਡੀ ਵਾਂਗ ।

ਚੰਦੀ-ਕੀ, ਪਰਾਡੰਡੀ ?

ਨੌਜ਼ਾਨ-ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਹੁਣੇ ਭਿਗੀ ਬਰਫ ਤੇ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਟੁਰਿਆ ਹੋਵੇ
ਚੰਦੀ !

ਚੰਦੀ - ਹਾਂ ।

ਨੌਜ਼ਾਨ--ਮੈਨੂੰ ਇੰਜ ਭਾਸਦਾ ਏ ਜਿਵੇਂ ਜਿਸ ਕੁਆਰੀ ਟੀਸੀ ਦੀ ਭਾਲ
ਵਿਚ ਨਿਕਲਿਆ ਸਾਂ, ਉਹ ਤੂੰ ਦੀ ਏਂ ।

ਚੰਦੀ--ਮੈਂ ? ਏਹ ਤੂੰ ਕੀ ਆਖਣਾ ਏਂ ?

ਨੌਜ਼ਾਨ--ਹਾਂ, ਤੇ ਤੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਉਸ ਪਹਾੜ ਵਿਚ ਲੁਕੀਆਂ ਦੇ ਝੀਲਾਂ
ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤੂੰਘਾਈਆਂ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਆਉਂਦਾ ਏ ।

ਚੰਦੀ - ਤੂੰ ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਏਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਭੇਜੂ ਬੰਸਰੀ
ਵਿਚ ਗਾਂਵਿਆ ਕਰਦਾ ਏ ।

ਨੌਜ਼ਾਨ--ਭੇਜੂ ? ਕੌਣ ?

ਚੰਦੀ--ਸਾਡੀਆਂ ਬਕਰੀਆਂ ਦਾ ਰਾਖਾ ।

ਨੌਜ਼ਾਨ--ਉਹ.....?

ਚੰਦੀ--ਹਾਂ ਉਹ ਬੰਸੀ ਵੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ । ਏਨੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਰਾਹੀਂ ਸਫੈਦ ਛਾਲਾਂ
ਤੇ ਰਾਹ ਭੁਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹਦੀ ਬੰਸੀ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਤੋਂ ਬਰਫ ਦਾ
ਦਿਓਤਾ ਰਾਹ ਦਸਣ ਲਈ ਪਹਾੜੇ ਥੱਲੇ ਉਤਰ ਆਉਂਦਾ ਏ ।

ਨੌਜ਼ਾਨ--ਹੂੰ-ਹੂੰ.....ਫੇਰ ਓਹੋ ਵਹਿਮ । ਪਹਾੜੀ ਲੋਕ ਬਹੁਤਾ ਕਰਕੇ ਵਹਿਮੀ
ਹੋਏ ਹਨ ।

ਚੰਦੀ--ਤੈਨੂੰ ਕੋਈ ਵਹਿਮ ਨਹੀਂ ?

ਨੌਜ਼ਾਨ--ਮੈਨੂੰ ? ਨਹੀਂ ਤਾਂ !

ਚੰਦੀ--ਇਹ ਵੀ ਤੇਵਾ ਵਹਿਮ ਏ । ਵਹਿਮ ਬਾਬੇਂ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਰੀਏ ਕਿਵੇਂ

ਜਿਉਂ ਦੇ ਹੋ ?

ਨੈਜੁਆਨ--ਕਿਉਂ, ਤੇਹੂੰ ਸ਼ਹਿਰੀਏ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਵੇ ?

ਚੰਦੀ--ਸ਼ਹਿਰੀਏ.....ਮੈਨੂੰ ਚੰਗੇ ਲਗਾਵੇ ਨੈ ।

ਨੈਜੁਆਨ--ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ?

ਚੰਦੀ--ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ।

ਨੈਜੁਆਨ--ਤਾਂ ਫੇਰ ਤੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਚਲ ਨਾ, ਸ਼ਹਿਰ ਓਡਾ ਈ ਸੋਹਣਾ ਏ ਜੇਡੇ
ਓਬੇਂ ਦੇ ਲੋਕ ।

ਚੰਦੀ--ਓਬੇ ਹਨੈਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ?

ਨੈਜੁਆਨ--ਨਹੀਂ ਤਾਂ.....ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਲਾਟੂ ਜਦੋਂ ਸੂਹੇ ਚਾਨਣ ਨਾਲ ਜਗ
ਉਠਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਹਨੈਰਾ ਨਸ ਜਾਂਦਾ ਏ ।

ਚੰਦੀ--ਓਬੇ ਢੂੰਘੀਆਂ ਖੱਡਾਂ ਨਹੀਂ ?

ਨੈਜੁਆਨ--ਬਸ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਅੰਦਰ ਅਥਾਹ ਹਨੈਰਾ ਏ ।

ਚੰਦੀ--ਮੈਨੂੰ ਹਨੈਰੇ ਤੋਂ ਡਰ ਆਉਂਦਾ ਏ ।

ਨੈਜੁਆਨ--ਤੂੰ ਕਦੇ ਦਰਖਤਾਂ ਦੇ ਪਤਿਆਂ ਹੇਠਾਂ ਸਿਆਹੀ ਸੁਫੈਦੀ ਨੂੰ ਝਗੜ-
ਦਿਆਂ ਨਹੀਂ ਤਕਿਆ ? ਜੇ ਚਾਨਣਾ ਤੇ ਹਨੈਰਾ ਹਰ ਵੀਲੇ ਨਾ
ਬਦਲਦੇ ਰਹਿਣ ਤਾਂ ਤੂੰ ਸਾਹ ਵੀ ਕਿਵੇਂ ਲੈ ਸਕਨੀ ਏ ? ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੇ
ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਏ !

ਚੰਦੀ--ਪਰ ਮੈਂ ਤਾਂ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੀ ।

ਨੈਜੁਆਨ--ਆਹ.....ਲਾਰਜੀ ਦੀ ਅਛੂਤੀ ਟੀਸੀ ਵਾਂਗ ! ਪਰ ਜਦ ਖੁਸ਼ਬੂ
ਹਵਾ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਨਾਲ ਚੰਬੜ ਕੇ ਨਸ ਵਗਦੀ ਏ, ਅਣਜਾਣ
ਹਵਾ ਨਾਲ--ਤਾਂ ਕੀ ਉਹਨੂੰ ਹਵਾ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਏ ? ਕੀ
ਖੁਸ਼ਬੂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਏ ਕਿ ਇਹੋ ਪਿਆਰ ਏ ?

ਚੰਦੀ--ਹਛਾ, ਮੈਂ ਪਿਆਰ ਸਿਖ ਸਕਾਂਗੀ ?

ਨੌਜ਼ਾਨ--ਹਾਂ । ਜਦ ਤੂੰ ਪਹਾੜ ਦੇ ਕਿੰਗਰੇ ਤੋਂ ਝੁਕ ਕੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਤੱਕੇਂਗੀ
ਤਾਂ ਸਿਪ ਵਾਂਗ ਤੇਰਾ ਮੰਹ ਪਿਆਰ ਦੀ ਝੱਗ ਨਾਲ ਨਿਖਰ ਆਵੇਗਾ ।
ਤੂੰ ਕੰਢੇ ਤੇ ਖਲੋ ਕੇ ਦੂਜੇ ਬੰਨੈ ਤਕ ਸਕਨੀ ਏਂ ?

ਚੰਦੀ--ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਏ ਕਿ ਮੈਂ ਵੇਖ ਸਕਨੀ ਹਾਂ । ਜਦ ਮੈਂ
ਆਪਣੀ ਪੀਲੀਆਂ ਅਖਾਂ ਵਾਲੀ ਬਕਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚਿਟਾਨ ਤੋਂ
ਝੁਕ ਕੇ ਫੜਨ ਲਗਨੀ ਆਂ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਕਾਲਜਾ ਧੱਕ ਧੱਕ ਕਰਨ
ਲਗ ਪੈਂਦਾ ਏ ਤੇ ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ.....

ਨੌਜ਼ਾਨ--ਤੂੰ ਇਥੇ ਬਸ ਪੀਲੀਆਂ ਅਖਾਂ ਵਾਲੀ ਬਕਰੀ ਨੂੰ ਹੀ ਫੜਦੀ
ਰਵ੍ਵੇਂਗੀ--ਇਥੇ ਜਿਥੋਂ ਦਾ ਸਫੈਦ ਪਹਾੜ ਇਕ ਅਮੁਕ ਖਲਾ ਏ,
ਇਕ ਬੇਅਰਥ ਥਕੇਵਾਂ ।

ਚੰਦੀ--ਤੂੰ ਏਸ ਪਹਾੜ ਤੋਂ ਏਡੀ ਛੇਤੀ ਅਕ ਗਿਐਂ ?

ਨੌਜ਼ਾਨ--ਹਾਂ, ਚੋਟੀ ਤੇ ਪੁਜ ਕੇ ਪਹਾੜ ਇਕ ਅਕਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਨਿਵਾਣ
ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲੱਗਦਾ ਏ ।

ਚੰਦੀ--ਬਾਹਰ ਹਵਾ ਸੋਂ ਚੱਲੀ ਏ । ਬਾਪੂ ਦੁਧ ਫੜ੍ਹੀ ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ।

ਨੌਜ਼ਾਨ--ਕੀ ਤੂੰ ਏਸ ਸਫੈਦ ਟੁਣੇ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਚੱਲੋਂਗੀ ?

ਚੰਦੀ--ਪਰ ਬਾਪੂ ਨੇ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ । ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਆਉਂਦਾ ਏ ।

ਨੌਜ਼ਾਨ--ਤੂੰ ਕਿਸ ਕੋਲੋਂ ਡਰਨੀ ਏਂ ?

ਚੰਦੀ--ਬਰਫ ਦਾ ਦਿਉਤਾ ਏਸ ਘਾਟੀ ਦੀ ਰਾਖੀ ਬਹਿੰਦਾ ਏ ਤੇ ਫੇਰ ਭੇਟੂ--
ਉਹਦੀ ਬੰਸਰੀ ਦੀ ਵਾਜ ਦਰਖਤਾਂ, ਪਰਬਤਾਂ ਤੇ ਵਿੱਥਾਂ ਚੀਰ ਕੇ
ਮੇਰਾ ਪਿੰਡਾ ਕਰੇਗੀ ।

ਨੌਜ਼ਾਨ--ਪਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਨਣਾ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੱਠ ਏ ਕਿ ਬਰਫ
ਦੀਆਂ ਪਰਮਰਾਂਦੀਆਂ ਵਾਜਾਂ ਦੱਬ ਕੇ ਚੁਪ ਰਹਿ ਜਾਣਗੀਆਂ ।

ਚੰਦੀ--ਪਰ ਬਾਪ.....'

ਨੌਜ਼ਾਨ-- ਉਹ ਹਾਲਾਂ ਦੁਧ ਚੇ ਕੇ ਨਹੀਂ ਪਰਤਿਆ। ਸਖਤ ਬਰਫ ਨਾਲ
ਉਹਦੇ ਕੰਨ ਸੁੰਨ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣਗੇ ਤੇ ਉਹ.....।

ਚੰਦੀ-- ਸੁਣ !..... ਸਾਇਦ ਭੇਰੂ ਆਉਂਦਾ ਏ। ਓਸੇ ਦੀ ਬੰਸੀ ਦੀ ਵਾਜ ਏ।
ਉਹ-- ਆਉਂਦਾ ਏ, ਤੂੰ ਪਛਾੜੀ ਕੋਠੜੀ 'ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਭੇਡ ਈਨ੍ਹੀਂ
ਹੋਈ ਏ ਜਾ ਕੇ ਲੁਕ ਜਾ।

ਨੌਜ਼ਾਨ-- ਤੇ ਤੂੰ ?

ਚੰਦੀ-- ਹਾਂ, ਮੈਂ ਚਲਾਂਗੀ। ਤੂੰ ਜਾਹ-- ਜਾਹ !

[ਉਹ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵਲੋਂ ਭੇਰੂ ਅੰਦਰ ਵੜਦਾ ਹੈ। ਉਹ
ਕੁਝ ਗੁਣ ਗੁਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਓਹਦਾ ਮੂੰਹ ਚੌੜਾ ਤੇ ਵਡਾ
ਹੈ ਤੇ ਉਹਦੇ ਬੁਲ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਪਤਲੀਆਂ ਭੂਰੀਆਂ ਮੁੱਛਾਂ ਫੈਲੀਆਂ
ਟੇਈਆਂ ਹਨ।

ਉਹਦੇ ਖਬੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਗੰਢੜੀ ਹੈ ਤੇ
ਇਕ ਦਾਤਰੀ, ਤੇ ਸੱਜੇ ਵਿਚ ਬੰਸਰੀ।

ਭੇਰੂ-- ਆਹ ਚੰਦੀ ! ਤੂੰ ਹਾਲਾਂ ਤੀਕ ਜਾਗ ਰਹੀ ਏਂ ?

ਚੰਦੀ-- ਹਾਂ ! ਤੈਨੂੰ ਉਡੀਕਦੀ ਸਾਂ ਤੇ ਬਾਪੂਨੂੰ ।

ਭੇਰੂ-- ਹਾਲ ਤੀਕ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਚਾਚਾ ?

ਚੰਦੀ-- ਬਰਫ ਕਿਨੀ ਪਈ ਏ, ਖਬਰੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਕਿਤੇ--

ਭੇਰੂ-- ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਰਾਹਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਏ।

ਚੰਦੀ-- ਹਲਾ, ਤੂੰ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਧਰ ਦੇਹ, ਤੇ ਚਾਹ ਪੀ ।

ਭੇਰੂ-- ਮੈਂ ਕੁਝ ਆਂਡੇ ਲਿਆਂਦੇ ਨੈ ।

ਚੰਦੀ-- ਲਿਆਂ, ਕਿੰਨੇ ਨੈ ?

ਭੇਟੁ--ਚਾਰ ।

ਚੰਦੀ--ਅੱਗ ਬੁਝ ਚੱਲੀ ਏ । ਮੈਂ ਬਾਲਣੀ ਆਂ ।

ਛੂਕਾਂ ਮਾਰਦੀ ਹੈ । ਭੇਟੁ ਬਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਚੰਦੀ
ਉਹਨੂੰ ਰੋਟੀ ਦੇਂਦੀ ਹੈ ।

ਭੇਟੁ--(ਚਬੈਲਦਾ ਹੋਇਆ) ਤੂੰ ਅਜ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਕੜਕ ਸੁਣੀ ਸੀ, ਪਹਾੜ
ਦੀ ਪੱਛੇਂ ਵਲ ?

ਚੰਦੀ—ਨਹੀਂ ਤਾਂ !

ਭੇਟੁ—ਇੰਜ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਪਰਬਤ ਦਿਉਤਾ ਜ਼ੋਰ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਹਸਦਾ
ਹੋਵੇ ।

ਚੰਦੀ—ਨਹੀਂ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ । ਮੈਂ ਅਗ ਸੇਕਦਿਆਂ ਸੇਕਦਿਆਂ ਸੌਂ ਗਈ
ਹੋਵਾਂਗੀ, ਯਾ ਖੋਰੇ ਕੋਈ ਸੁਫਨਾ ਤੱਕ ਰਹੀ ਹੋਵਾਂ ।

ਭੇਟੁ—ਆਥਣ ਦੇ ਸੁਫਨੇ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ।

ਚੰਦੀ—ਕਦੇ ਕਦੇ ਮੈਂ ਸੋਚਦੀ ਹਾਂ ਭੇਟੁ—

ਭੇਟੁ--ਇਹ ਦਾਲ ਚੁਗ ਕੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚਾੜੀ ? ਰੋੜ ਈ ਰੋੜ ਪਈ ਨੇ
ਵਿਚ ?

ਚੰਦੀ--(ਉਸ ਦੀ ਗਲ ਸੁਣੀ ਅਨਸੁਣੀ ਕਰ ਕੇ) ਕਦੇ ਕਦੇ ਮੈਂ ਸੋਚਦੀ ਹਾਂ
ਭੇਟੁ, ਜੇ ਕਿਤੇ ਮੈਂ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾ ਸੱਕਦੀ.....।

ਭੇਟੁ—ਸ਼ਹਿਰ ! ਤੂੰ ਤਾਂ ਸੁਦੇਣ ਏਂ ।

ਚੰਦੀ—ਹਾਂ, ਮੈਂ ਇਹ ਮੋਟੇ ਟੁੱਕਰ ਚਿੱਥਦੀ ਚਿੱਥਦੀ ਅੱਕ ਗਈ ਆਂ ।

ਭੇਟੁ—ਭੇਲੀਏ, ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਐਡੀ ਤ੍ਰੇਹ ਤੇ ਭੁਖ ਐ ਕਿ ਤੂੰ
ਤੜਫ਼ ਤੜਫ਼ ਕੇ ਮਰ ਜਾਵੇਂਗੀ ।

ਚੰਦੀ—ਹਾਂ, ਮੈਂ ਤੜਫ਼ਣਾ ਚਾਹੁਨੀ ਆਂ । ਤੜਫ਼ਣ ਵਿਚ ਸਾਹ ਏ, ਜਾਨ ਏ ।

ਭੇਟੂ-ਨਾਲੇ ਮੌਤ ।

ਚੰਦੀ-ਹਾਂ, ਮੌਤ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਏ । ਏਥੇ ਤੇ ਨਾ ਜਿੰਦਗੀ ਏ ਨਾ ਮੌਤ ।

ਭੇਟੂ-ਪਰ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਆਂ ।

ਚੰਦੀ-ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ।

ਭੇਟੂ-ਤੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸੁਹਣੀਆਂ ਚਟਾਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਵੇਂ ਜਾਵੇਂਗੀ ?

ਚੰਦੀ-ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨੇਕਾਂ ਮੈਨੂੰ ਚੁਭਦੀਆਂ ਹਨ ।

ਭੇਟੂ-ਤੇ ਇਹ ਚਿੱਟੀ ਚਿੱਟੀ ਬਰਫ ?

ਚੰਦੀ-ਸੱਖਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਾਂਗ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੱਕਣੀ ਵਕਤ ਦੇ ਖਲਾ ਵਿਚ
ਤਕਦੇ ਤਕਦੇ ਮਿਟ ਚੁੱਕੀ ਹੋਵੇ ।

ਭੇਟੂ-ਤੂੰ ਤਾਂ ਝੱਲੀ ਏ ।

ਚੰਦੀ-ਏਸ ਵਾਦੀ ਦੇ ਜੱਫੇ ਤੋਂ ਜਿਸ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਸਫੈਦ ਜਾਲ ਵਾਂਗ ਨੁੜ
ਰੱਖਿਆ ਐ ਮੈਂ...

ਭੇਟੂ-ਮਹਾਂ-ਪਰਬਤ ਨੂੰ ਏਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਮਨੀ ਏ ?

ਚੰਦੀ-ਹਾਂ !

ਭੇਟੂ-ਤੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਬਤਾਂ ਦੀ ਬਰਫ ਪੀਤੀ ਏ । ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਰਹਿ, ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ
ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਲੋ ਹੇਠ ਬੰਸਰੀ ਸੁਣਾਇਆ ਕਰਾਂਗਾ ।

ਚੰਦੀ-ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਠੰਢ ਤੇ ਬਰਫ ਦੀ ਸੀਤ ਛੋਹ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਸੁਫ਼ਨੇ ਕੁੰਕੜੇ
ਪਏ ਨੈ । ਏਸ ਪਰਬਤ ਤੋਂ ਪਾਰ.....ਹਾਏ ਜੇ ਮੈਂ ਕਿਤੇ ਜਾ ਸੱਕਦੀ !
ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੇ ਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਦਾ ਨੀਲਾ ਅੰਬਰ ਚਿਲਕਦੇ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ
ਪਰਤੀ ਉਤੇ ਉਲਰਿਆ ਪਿਆ ਏ ।

ਭੇਟੂ-ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਇਹ ਚਾਨਣਾ ਤੇਹੇ ਖੰਭ ਸਾੜ ਸੁਟੇਗਾ ।

ਚੰਦੀ-ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਏਸ ਚਾਨਣੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰਦੀ । ਮੈਂ ਵਕਤ ਦੀ ਏਸ
ਦਲਦਲ ਵਿਚ ਫਸੀ ਹੰਭ ਗਈ ਆਂ ਜਿਥੇ ਪਲ ਤੇ ਘੜੀਆਂ ਵੇਲੇ

ਦੀ ਸਛੇਦ ਘੁਮਣ-ਘੀਰੀਆਂ ਵਿਚ ਬੱਕ ਕੇ ਬੁਲਬੁਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦਮ
ਤੋੜ ਦੇਂਦੀਆਂ ਹਨ ।

ਭੇਟੂ--ਤਾਂ ਤੂ ਮੈਨੂੰ ਛਡ ਜਾਵੇਗੀ ਕੀ ?
ਚੰਦੀ--ਹਾਂ ।

ਭੇਟੂ--ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ।

ਚੰਦੀ--ਪਰਬਤ ਵਾਂਗ ਜਿਹੜਾ ਹਰ ਵੇਲੇ ਨਦੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹਿਕ ਨਾਲ
ਢੰਬੇੜੀ ਰਖਦਾ ਮੈ—ਤੇਰਾ ਪਿਆਰ ਡਾਢਾ ਏ !

ਭੇਟੂ--ਪਰ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ।

ਚੰਦੀ--ਹਵਾ ਵਾਂਗ ਜਿਹੜੀ ਦੀਵੇ ਦੀ ਲਾਟ ਨੂੰ ਬੋਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਏ—ਤੇਰਾ
ਪਿਆਰ ਮੌਤ ਦਾ ਸਨੈਹਾ ਏ ।

ਭੇਟੂ--ਜੈਥੋਂ ਅੱਕ ਗਈ ਏਂ ?

ਚੰਦੀ--ਤੈਥੋਂ ਨਹੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ।

ਭੇਟੂ--ਤੂ ਬਿਮਾਰ ਭੇਡ ਵਾਂਗ ਹੋਂਕਦੀ ਪਈ ਏਂ । ਤੇਰਾ ਸਾਹ ਐਡਾ ਤੇਜ਼
ਕਿਉਂ ਵੱਗਦਾ ਏ ? ਕੀ ਤੂ ਬਹੁਤ ਸੋਦਦੀ ਰਹੀ ਏ ?

ਚੰਦੀ--ਮੈਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇ ।

ਭੇਟੂ--ਤੈਨੂੰ ਤਾਪ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਏ ।

ਚੰਦੀ--ਹਾਂ ।

ਭੇਟੂ--ਬੂਹਾ ਭੀੜ ਦਵਾਂ ? ਹਕਾ ਤਿੱਖੀ ਵਰਾਣ ਲੱਗ ਪਈ ਏ । ਸੁਣਨੀ ਏ ?

ਭੂਤਹੀ ਹੋਈ ਵਾ ਕਿਵੇਂ ਬਰਫ ਦੇ ਨਦਿਆਂ ਨੂੰ ਘੜੀਸੀ ਛਿਰਦੀ ਏ ।

ਚੰਦੀ--ਪਰ ਬਾਪੂ.....? ਚਾਹ ਪੀ ਤੇ ਛੇਤੀ ਜਾ ਕੇ ਬਾਪੂ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰ, ਉਹ
ਜ਼ਰੂਰ ਰਾਹ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਖੱਜਲ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ।

ਭੇਟੂ--ਚੰਦੀ ! ਤੂ ਕਦੇ ਕਦੇ ਇਹੋ ਜਿਹੋਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਨੀ ਏ । ਕਿ
ਮੈਨੂੰ ਹੈਲ ਉਠ ਖਲੋਂਦਾ ਏ । ਸੱਗੀਂ...ਤੂ ਇਡੀ ਅਡੋਲ ਸੰਝੇ

ਬੱਸ ਹੁਣੇ ਈ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਟੁਰ ਵਗਣਾ ਹੋਵੇ । ਤੂੰ ਉੱਕਾ ਅਲੁੜ ਏਂ...
ਤੇ...ਤੇ ਕੁਝ ਕੁਝ...ਮੈਂ ਕੀ ਆਖਣ ਲੱਗਾ ਸਾਂ...ਕੁਝ ਕੁਝ ਬਾਉਲੀ ।

ਚੰਦੀ-ਹਲਾ, ਜਾ ਹੁਣ ।

ਭੇਰੂ-ਜੇ ਤੂੰ ਨੂੰ ਫੇਰ ਕਦੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਰਾਇਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਮਰ ਜਾਵਾਂਗਾ ।
ਚੰਦੀ-ਕੀ ਇਹ ਪਰਬਤ ਮੁਰਦਾ ਹਨ ?

ਛੇਰੂ-ਹਾਂ, ਕਿਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਵਗਦੀ ਨਦੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਪਹਾੜ ਕੀ
ਨੇ ? ਮੁਰਦਾ । ਤੇ ਜੇ ਕਿਤੇ.....ਤੂੰ ਚਲੀ ਗਈ.....।

ਚੰਦੀ-ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਵਾਂਗੀ । ਮੈਂ ਵੀ ਕਿੰਨੀ ਝੱਲੀ ਆਂ, ਐਵੇਂ ਈ ਪਤਾ
ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਕਦੇ ਕਦੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੱਬ ਬੈਠਦੀ ਹਾਂ.....ਹੱਡਾ.....
ਤੂੰ ਜਾ ।

[ਭੇਰੂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਬੂਹਾ ਛੋਦੇਂਦਾ ਹੈ । ਚੰਦੀ ਥੋੜ੍ਹਾ
ਰਿਰ ਉਡੀਕਦੀ ਹੈ, ਨੌਜ਼ਾਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਬੁਲਾਉਂਦੀ ਹੈ ।

ਨੌਜ਼ਾਨ-ਉਹ ਚਲਿਆ ਗਿਆ । ਅਸੀਂ ਵੀ ਚੱਲਾਂਗੇ ਹੁਣੇ ਜਿਉਰੀ ਦਾ
ਪਿਹਾ ਲੰਘ ਕੇ ।

ਚੰਦੀ-ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਰਾਹ ਜਾਣਦੀ ਹਾਂ । ਚੱਲ ।

ਨੌਜ਼ਾਨ-ਮੈਂ ਕੋਟ ਪਾ ਲਵਾਂ, ਤੇ ਤੂੰ.....ਤੂੰ ਵੀ ਇਹ ਪਟਕਾ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ
ਦੁਆਲੇ ਵਲੋਟ ਲੈ... (ਉਹਦੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਵਲੋਟ ਕੇ) ਆਹ, ਕਿੰਨੀ ਸੁਹਣੀ
ਲੱਗਨੀ ਐਂ ਤੂੰ !

ਚੰਦੀ-ਅਸੀਂ ਏਸ ਪਰਬਤ ਦੇ ਪਾਰ ਜਾ ਕੇ.....

ਨੌਜ਼ਾਨ-ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਸਾਂ ਕਿ ਲਾਰਜੀ ਦੀ ਟੀਸੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾ ਉਪਰ
ਸਕੇਗਾ ਪਰ ਚੰਦੀ.....

ਚੰਦੀ-ਕਿਉਂ ?

ਨੈਜੁਆਨ—ਤੂ ਝੂਠ ਆਖਦੀ ਮੈਂ। ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਉਤੇ—ਸਭੇ ਝੂਠ ਆਖਦੇ ਸਨ।
ਲਾਰਜੀ ਦੀ ਟੀਸੀ, ਬਰਫਾਂ ਨਾਲ ਕੱਜੀ ਹੋਈ ਟੀਸੀ.....

ਚੰਦੀ—ਮੈਂ ਬਰਫ ਦੇ ਦਿਉਤੇ ਤੋਂ ਡਰਦੀ ਆਂ।

ਨੈਜੁਆਨ—ਤੂ ਤਾਂ ਆਵੇਂ ਡਰਦੀ ਏਂ, ਚਲ ਚਲੀਏ।

[ਬੂਹਾ ਭੇੜ ਕੇ ਦੌਵੇਂ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਚਿਰ
ਸਟੇਜ ਖਾਲੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਬਾਹਰ ਤੁਢਾਨ ਦੀ ਹੂ.....
ਹੂ.....ਤੇਜ਼ ਹੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

[ਛੁੱਢਾ ਮਨਸੂ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਹੱਥ
ਵਿਚ ਚੰਮ ਦਾ ਇਕ ਕੁੱਪਾ ਫੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ
ਦੁਧ ਨਾਲ ਛਲਕ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮਨਸੂ—(ਕੁੱਪਾ ਫਰਸ਼ ਉਤੇ ਟਕਾ ਕੇ) ਉਛ—ਛ—ਛ—ਪੁਤ—, ਚੰਦੀ! ਕੇਠਾ ਨਿੱਘਾ
ਏ, ਨਿੱਘਾ ਏ—ਉਛ—ਛ—ਛ—ਚੰਦੀ! ਵਿਚਾਰੀ ਉਡੀਕਦੀ ਉਡੀਕਦੀ
ਸੌਂ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਿੰਨੀ ਠਾਰੀ ਏ! ਕੱਲੀ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਝੀਤਾਂ
ਲੋਂ ਵੀ ਠੰਢ ਬਰ ਬਰ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਏ। ਅੱਜ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤਿਲਕ
ਈ ਪਿਆ ਸਾਂ—ਤੇ ਖੁੱਡੀ ਵੀ ਘਰ ਈ ਭੁਲ ਗਿਆ—ਉਛ.....ਛ...
....ਛ। ਹੋ ਹੋ—ਉਂ ਭੇਟੂ (ਦੋ ਮੂੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੌਲੇ ਕੌਲੇ ਵੇਖ ਕੇ) ਦੋਵੇਂ ਛੈਠੇ
ਗੱਪਾਂ ਮਾਰਦੇ ਹੋਣਗੇ—ਦੇਵੇਂ—ਖੌਰੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣ।

[ਅੰਦਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਮੁੜਦਾ ਹੈ।]

ਏਥੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਕਿਧਰ ਗਈ? ਏਸ ਪਾਲੇ ਵਿਚ ਰਤਾ
ਨਹੀਂ ਡਰਦੀ। ਉਪਰੋਂ ਏਡਾ ਪੋਹ ਉਤਰਿਆ ਏ ਤੇ ਅੰਤਾਂ ਦੀ
ਬਰਫ ! ਤੇ ਦਿਉਤਾ ਆਪਣੇ ਕ੍ਰੋਪ ਵਿਚ ! ਤੇ ਉਹ ਭੇਟੂ—ਖੌਰੇ ਕਿੱਥੇ

ਚਲੇ ਗਏ। ਕੁਝ ਵੀ ਤੇ ਉਘ ਸੁਘ ਨਹੀਂ, ਖੋਰੇ ਮੈਨੂੰ ਈ ਟੋਲਣ
ਗਏ ਹੋਣ। ਜੋਵੇਂ ਈ ਝੱਲੇ ਹਨ। ਕੇਡਾ ਭਿਆਨਕ ਪੋਹ ਦੇ ਲਾਰਜੀ
ਦੀ ਟੀਸੀ ਤੇ.....

[ਬੂਹਾ ਲਾਹ ਕੇ ਭੇਰੂ ਅੰਦਰ ਵਕਦਾ ਹੈ।

ਭੇਟੂ-(ਬੂਹਾ ਜੜਦੇ ਹੋਏ) ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਏਡੀ ਦੂਰ ਗਿਆ। ਅੱਗੀ
ਸਰੌਲ ਦੀ ਚਟਾਨ ਤੱਕ ਵੇਖ ਆਇਆ ਹਾਂ ਪਰ ਚਾਚਾ ਕਿਤੇ ਨਾ
ਮਿਲਿਆ-(ਬੰਦ ਬੂਹੇ ਨਾਲ ਢੋ ਲਾ ਕੇ) ਤੇ ਚੰਦੀ ਤੂੰ ਸੋਚਦੀ ਹੋਵੇਂਗੀ
ਕਿ ਭੇਰੂ ਕਿਤੇ ਦੂਰ ਤੀਕਰ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਤਾਂ.....ਪਰ.....

ਮਨਸੂ-ਭੇਰੂ!

ਭੇਰੂ-ਹਾਂ ਚਾਚਾ.....ਰਾਹ ਵਿਚ ਤਾਂ ਤੂੰ ਕਿਤੇ ਨਾ ਮਿਲਿਆ! ਚੰਦੀ ਬੜਾ
ਫਿਕਰ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਵਿਚਾਰੀ ਆਬਣ ਦੀ ਈ ਬੜੀ ਉਤਾਵਲੀ
ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਇਆ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਪੁਛਦੀ ਸੀ। ਕਿਹੜੇ
ਰਸਤੇ ਆਇਆ ਏਂ ਤੂੰ ?

ਮਨਸੂ-ਓਸੇ ਰਸਤੇ ਜਿਥੋਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ।

ਭੇਰੂ-ਠੀਕ - ਸ਼੍ਰੀਤ ਠੀਕ - ਬਰਫ ਐਨੀ ਗਹਿਰੀ ਸੀ ਤੇ ਧੂ ਐਨਾ ਗਾੜ੍ਹ। ਕਿ
ਦੋ ਹੱਥ ਦੀ ਵਿੱਥ ਤੇ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿਸਦਾ।

ਮਨਸੂ-ਤੂੰ ਕਟਨ ਕੀ ਗਿਆ ਸਾ? ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਸਤਿਆਂ ਨੂੰ ਭੁਲਿਆ ਆਂ
ਕਿਤੇ? ਚੰਦੀ ਕਿੱਥੇ ਏ?

ਭੇਰੂ-ਏਥੇ ਈ-ਉਹ ਤੇਰੇ ਲਈ ਚਾਹ ਉਬਾਲਦੀ। ਪਈ ਸੀ।

ਮਨਸੂ-ਏਥੇ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ।

ਭੇਰੂ-ਹੈ? ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਏਥੇ ਛੁੱਡ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮਨਸੂ-ਏਥੇ ਕਿੱਥੇ?

ਭੇਟੂ-ਏਥੇ, ਅੰਗੀਠੀ ਕੋਲ ਛਿਲਦੀ ਨੂੰ ।
 ਮਨਸੂ-ਹੈਂ ? ਗਈ ਕਿਧਰ ਉਹ ?
 ਭੇਟੂ-ਅੱਜ ਉਹ..... ਉਹ ਬੜੀ ਬੇਚੈਨ ਸੀ ।
 ਮਨਸੂ-ਕਿਉਂ ?
 ਭੇਟੂ-ਵਾਰ ਵਾਰ ਆਖਦੀ ਸੀ ਉਹਦਾ ਮਨ ਪਰਬਤੇਂ ਪਾਰ, ਬਰਫੋਂ ਦੂਰ
     ਕਿਸੇ ਬਹਿਰ ਜਾਣ ਲਈ ਲੋਚਦਾ ਐ ।
 ਮਨਸੂ-ਕੋਈ ਅਕਲ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ! ਤੂ ਉਹਨੂੰ ਏਥੇ ਛੱਡ ਕੇ ਗਿਆ ਸੈਂ ?
 ਭੇਟੂ-ਹਾਂ-

[ਅੰਗੀਠੀ ਕੋਲ ਝੁਕਦਾ ਹੈ ।

(ਚੀਕ ਕੇ) ਚਾਚਾ ।

ਮਨਸੂ-ਕਿਉਂ ?
 ਭੇਟੂ-ਬਹਿਰੀ ! ਮੈਂ ਕਹਿਨਾ ਆਂ ਉਹ ਬਹਿਰੀ ਆਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ
     ਉਡੀਕਦੀ ਪਈ ਸੀ ।

ਮਨਸੂ-ਕੋਣ ?

ਭੇਟੂ-ਆਹ ਦੇਖ ਸਿਰਗਟਾਂ ਦੇ ਟੋਟੇ । ਉਹ ਚਲੀ ਗਈ !

ਮਨਸੂ-ਕਿੱਥੇ ? ਕਿੱਥੇ ? ਏਸ ਪਾਲੇ ਫਿਥ ? ਤੇ ਪਰਬਤ ਦੇ ਵਿਉਤੇ ਵੇ
     ਹਿਰਖ ਨੂੰ ਭੁਲ ਕੇ !

ਭੇਟੂ-ਹਾਂ ।

[ਮਨਸੂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਛਿੱਕੀਆਂ ਪੈ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ।
 ਉਹ ਭਮਿਤਰਿਆ ਹੋਇਆ ਗੁਮ ਸੁਮ ਖਲੋਤਾ ਹੈ ।

ਮਨਸੂ-ਹੈਂ ! ਬਰਫ ਦੇ ਵਿਉਤੇ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਕੇ ? ਪਹਾੜ ਦੀ ਏਸ ਵਾਦੀ ਨੂੰ
     ਛੱਡ ਕੇ ?-ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੁਝਦਾ-ਏਸ ਵੇਲੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਅੰਨਦਾ ।

ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਭਾਸਦਾ ਏ ਕਿ ਉਹ ਚਲੀ ਗਈ ।

ਭੇਰੂ-ਬਾਹਰ ਤੁਫਾਨ ਤਿਖੇਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਏ ਭਿਆਨਕ ਬੁਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਰੇ
ਪਹਾੜ ਕੰਬ ਰਹੇ ਨੈ ਤੇ ਬਰਫ ਦੇ ਟਿੱਬੇ ਉਥਲ ਉਥਲ ਹੋ ਰਹੇ ਨੈ.....

[ਬਹੁਤ ਉੱਚੀ ਗੜ੍ਹਕ ।

ਆਹ-ਬਰਫ ਦਾ ਗੌਲਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲਾਰਜੀ ਦੇ ਦਿਉਤੇ ਦਾ
ਹਿਰਖ ਐ !

ਮਨਸੂ-ਮੈਨੂੰ ਡੋਬ ਪੈਂਦੇ ਨੈ ।

[ਧਮਾਕੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ।

ਦੇਨੋਂ-(ਤੱਭਕ ਕੇ) ਹਾਹ-ਲਾਰਜੀ ਦਿਉਤਾ !

ਮਨਸੂ-(ਖਾਲੀ ਝਾਕਦਾ ਹੋਇਆ) ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ.....। ਨਹੀਂ.....
ਕਿਵੇਂ ਜਾ ਸਕਦੀ ਐ ਉਹ ?

ਭੇਰੂ-ਚਾਚਾ !

ਮਨਸੂ-ਹਾਂ ।

ਭੇਰੂ-ਅਵਾਜ਼ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਏ । ਬੂਹਾ ਖੋਲ੍ਹਾਂ ?

[ਉਹ ਬੂਹਾ ਖੋਲ੍ਹਦਾ ਹੈ ।

ਭੇਰੂ-(ਬਾਹਰ ਝਾਕ ਕੇ) ਤੁਫਾਨ ਠਲ੍ਹੁ ਗਿਆ ਏ, ਬਸ ਬਰਫ ਦੀ ਨਿੱਕੀ ਨਿੱਕੀ
ਖਖ ਉਡਦੀ ਏ । ਤੂੰ ਠੀਕ ਆਖਦਾ ਸੈਂ ਚਾਚਾ, ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਏਸ
ਧਮਾਕੇ ਵਿਚ ਉਹ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਡਿਗ ਪਈ ਹੋਣਗੇ ।

ਮਨਸੂ-(ਸੌਰਾਂ ਵਿਚ ਡੁਬਿਆ ਹੋਇਆ) ਹੂੰ !

ਭੇਰੂ-ਤੂੰ ਬੈਠ ਚਾਚਾ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੋਲਣ ਚਲਿਆ ਹਾਂ ।

ਮਨਸੂ-ਨਹੀਂ, ਏਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ । ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਏ, ਇਹ ਅਨਹੋਨਾ ਲੋੜ੍ਹਾ

ਸੀ। ਉਸ ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ। ਵੇਖ, ਬਾਹਰ ਤੂਢਾਨ ਬਮ ਗਿਆ
ਏ, ਤੇ ਬਤਫਲ ਉਡਣੀ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਏ। ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਦੰਨ ਨਿਕਲ
ਆਇਆ ਏ। ਤਕ ਨਾ, ਬਰਫ ਕਿੰਨੀ ਚਿੱਟੀ ਹੋ ਗਈ ਏ,
ਇਹਦੀ ਲਿਸ਼ਕ ਨਾਲ ਮੇਰੀਆਂ ਝੁਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਮਿਚੀਆਂ
ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ।

[ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵਿਚੋਂ ਦੋਧਾ ਚਾਨਣ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਮਨਸੂ—ਭੇਟੂ!

ਭੇਟੂ—ਹਾਂ ਚਾਚਾ।

ਮਨਸੂ—ਜਾ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਭੇਡ ਨੂੰ ਬੁਟੀ ਪਲਾ। ਉਸ ਹੁਣ ਮੁੜ ਨਹੀਂ
ਆਉਣਾ।

[ਭੇਟੂ ਅੰਦਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਨਸੂ ਬਕਿਆ ਹਾਰਿਆ
ਅੰਗੀਠੀ ਕੌਲ ਬਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਕੇ ਉਹ
ਰੱਬ ਸੇਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਖੰਘਦਾ ਹੈ।

[ਪਰਦਾ]